

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanı Alparslan BAYRAKTAR** tarafından Anayasa'nın 98. İctüzüğün 96.ve 99.maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim **06.03.2026**.

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak Milletvekili

Şırnak ili; Cudi, Gabar ve Besta dağları başta olmak üzere biyolojik çeşitlilik açısından son derece zengin bir ekosistem barındırmaktadır. Ancak son yıllarda bölgede yürütölen enerji, madencilik ve altyapı projelerinin yoğunluğu ile kuşatılmıştır. Bu durum, doğal yaşam alanlarının parçalanması, su kaynaklarının yönünün değıştirilmesi ve ekosistem bütönlüğünün zayıflaması gibi ciddi çevresel sonuçlar doğurmaktadır.

Özellikle baraj ve hidroelektrik projeleri, akarsu rejimini değıştirmekte; vadilerdeki tarımsal üretimi, meraları ve yerel geçim kaynaklarını doğrudan etkilemektedir. Aynı havza içinde yürütölen madencilik faaliyetleri, orman alanlarının tahribatına, toprak ve su kirliliğine ve biyolojik çeşitliliğin zarar görmesine yol açabilmektedir. Bu projelerin çoğu zaman birbirinden bağımsız şekilde değeriendirilmesi ise, aynı ekosistem üzerinde oluşan kümülatif çevresel etkiyi görünmez hale getirmektedir.

Öte yandan Şırnak'ta son yıllarda özellikle kömür, petrol, taş ocağı ve benzeri madencilik faaliyetlerinin hızla yaygınlaştığı; enerji üretimi, maden arama ve işletme ruhsatlarının geniş alanları kapsayacak biçimde verildiğı bilinmektedir. Nitekim Resmi Gazete'de yayımlanan kararlara göre Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın (TPAO) Şırnak'ta bulunan 11 bin 671 hektar büyüklüğündeki petrol arama ruhsat sahasının süresi 16 Ocak 2028 tarihine kadar uzatılmıştır. Bu tür kararlar, bölgede petrol arama ve üretim faaliyetlerinin genişlemeye devam ettiğini göstermekte; söz konusu faaliyetlerin doğal yaşam alanları, su kaynakları ve yerel geçim kaynakları üzerindeki etkilerine ilişkin tartışmaları da artırmaktadır.

Bununla birlikte Şırnak'ın doğal varlıkları açısından dikkat çekici bir başka durum da barındırdığı zengin ekosistemlere rağmen il sınırları içerisinde milli park, tabiat parkı veya yaban hayatını geliştirme sahası gibi koruma statülerinin olmamasıdır. Doğal alanların korunmasına yönelik planlama eksikliği sürerken enerji ve madencilik faaliyetlerinin hızla genişlemesi, bölgedeki ekolojik dengenin geleceği açısından kamuoyunda kaygılara yol açmaktadır.

Enerji üretimi ve madencilik faaliyetlerinin ekonomik gerekçelerle yürütüldüğü ifade edilse de bu projelerin doğal varlıklar, su kaynakları ve yerel yaşam üzerindeki etkilerinin şeffaf biçimde ortaya konulması, kamu yönetiminin temel sorumluluklarından biridir. Bu kapsamda Şırnak ilinde yürütülen baraj, hidroelektrik, jeotermal ve madencilik faaliyetlerine ilişkin güncel ve kapsamlı verilerin kamuoyuna açık biçimde paylaşılması önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Şırnak ili sınırları içerisinde maden arama ve işletme ruhsatı verilen toplam alan kaç hektardır? Bu alan Şırnak il yüzölçümünün yüzde kaçına karşılık gelmektedir?
2. Şırnak'ta maden arama veya işletme ruhsatı verilen sahalar ilçe bazında hangi köy ve mezraların sınırları içerisinde yer almaktadır?
3. Şırnak'ta faaliyet yürüten maden işletmelerinin işletmecisi şirketleri hangileridir? Bu şirketlerin her birine ait faaliyet türleri ve üretim kapasiteleri nedir?
4. Şırnak'ta petrol arama ve üretim faaliyetleri kapsamında TPAO'ya tahsis edilen toplam ruhsat sahası kaç adet ve kaç hektardır?
5. Şırnak'ta petrol üretimi yapılan sahalarda yürütülen faaliyetlerin orman alanları, meralar ve su kaynakları üzerindeki etkilerine ilişkin hazırlanmış çevresel izleme raporları var mıdır? Varsa bu raporların sonuçları nelerdir?
6. Şırnak ilinde yürütülen baraj, HES, petrol ve madencilik faaliyetlerinin aynı havza üzerindeki kümülatif çevresel etkisini değerlendiren bütüncül bir bilimsel çalışma veya resmi rapor hazırlanmış mıdır?
7. Şırnak'ta son on yıl içerisinde enerji ve madencilik faaliyetleri nedeniyle ağaç kesimi yapılan toplam alan kaç hektardır?
8. Şırnak'ta son 5 yılda enerji ve madencilik faaliyetleri kapsamında ÇED olumlu kararı verilen proje sayısı kaçtır? Bu projelerin her biri hangi faaliyet türünü kapsamaktadır?

9. Şırnak'ta enerji ve madencilik faaliyetleri nedeniyle yerleşim yerlerine, tarım alanlarına veya meralara ilişkin kamulaştırma yapılmış mıdır? Yapılmış ise hangi yerleşim yerlerinde ve ne kadar alan kamulaştırılmıştır?
10. Şırnak ilinde yürütülen petrol ve madencilik faaliyetlerinin yer altı ve yer üstü su kaynakları üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınız tarafından yapılan ölçüm ve izleme çalışmaları nelerdir?
11. Şırnak ili sınırları içerisinde milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı veya yaban hayatını geliştirme sahası statüsünde korunan alan bulunmakta mıdır? Bulunmuyorsa bunun gerekçesi nedir?
12. Şırnak ilinde bugüne kadar milli park veya tabiat parkı ilan edilmesine yönelik Bakanlığınıza sunulmuş bilimsel rapor, öneri veya başvuru bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa bunların sonuçları nelerdir?
13. Cudi Dağı, Gabar Dağı ve Besta bölgesinin biyolojik çeşitlilik açısından taşıdığı önem dikkate alındığında bu alanların koruma statüsüne alınmasına yönelik bir çalışma yürütülmüş müdür?
14. Şırnak'ta son on yıl içerisinde koruma statüsüne alınması önerilen ancak reddedilen doğal alan bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa bu alanlar hangileridir?
15. Şırnak'ta baraj, petrol ve madencilik faaliyetleri nedeniyle koruma statüsü verilmesi planlanan ancak bundan vazgeçilen alanlar olmuş mudur?